

A MAGYAR KÖZTÁRSASÁG NEVÉBEN!

A Fővárosi Ítéltábla a dr. Újfalvi Annamária (címe) ügyvéd által képviselt (felperes neve, címe) felperesnek a dr. Szemes Tamás (címe) ügyvéd által képviselt (I.r. alperes neve, címe) I. rendű és (II.r. alperes neve, címe) II. rendű alperesek ellen személyhez fűződő jog megsértése miatt indított perében a Fővárosi Bíróság 2011. március 7-én kelt 31.P.20.525/2009/13. számú ítélete ellen a II. rendű alperes részéről 14. sorszám alatt előterjesztett fellebbezés folytán meghozta a következő

í t é l e t e t:

A Fővárosi Ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletének nem fellebbezett részét nem érinti, fellebbezett részét helybenhagyja.

Kötelezi a II. rendű alperest, hogy 15 napon belül fizessen meg a felperesnek 15.000 (tizenötezer) forint + áfa fellebbezési költséget.

A le nem rótt 36.000 (harminchatezer) forint fellebbezési illetéket a II. rendű alperes illetékmentessége folytán a Magyar Állam viseli.

I n d o k o l á s

A felperesnek, mint az ... elnökének, korábbi ... országgyűlési képviselőnek a személyhez fűződő joga megsértésének megállapítása iránt az alperesekkel szemben előterjesztett kereseti kérelmét az elsőfokú bíróság részben találta alaposnak és ítéletével megállapította, hogy az alperesek azzal, hogy az I. rendű alperes által írt, a II. rendű alperes által kiadott ... újságnak a ...-i számában „...” című, „...” alcímmel megjelenített cikkben a felperes vezetésével működtetett hajlékszálló kapcsán valótlanul állították, hogy a felperesnek a hajléktalanszálló működtetéséből vagyona származott volna, azt a valós tény, hogy a hajléktalanszállóban meleg ételt a hajléktalanok közül bárki kaphat, aki előre feliratkozik, a többiek meleg teát és zsíros kenyeret kapnak, abban a hamis színben tüntették fel, hogy a hajléktalanszálló lakóinak napi élelem adagja csupán néhány szelet kenyér lenne pár deka gépzsírral és híg teával,

valótlanul állították, hogy a segélyeknek csak a töredéke jut el a valóban rászorultakhoz - megsértették a felperes jóhírnévhez fűződő személyiségi jogát.

A bíróság kötelezte az alpereseket, hogy a ... című lap következő számában kommentár nélkül az általa meghatározott közleményt az eredeti cikkel azonos helyen és módon elégtételadásként jelentessék meg és fejezzék ki sajnálkozásukat. Kötelezte a II. rendű alperest, hogy 15 napon belül fizessen meg a felperesnek 500.000 forintot annak ... napjától járó késedelmi kamataival együtt.

Az ezt meghaladó keresetet az elsőfokú bíróság elutasította és megállapította, hogy a peres felek a költségeiket maguk viselik.

A le nem rótt kereseti illetékről úgy rendelkezett, hogy abból a felperes 30.000 forintot, az I. rendű alperes 21.000 forintot köteles a Magyar Állam külön felhívásra megfizetni, míg a fennmaradó 9.000 forintot a II. rendű alperes illetékmentessége folytán a Magyar Állam viseli.

Az ítélet indokolásában ismertette a Ptk. 78. § (1)-(2) bekezdését, a 84. § (1) bekezdését, a Legfelsőbb Bíróság PK. 12. és 14. számú állásfoglalását, az Alkotmány 54. § (1) bekezdését, az 59. § (1) bekezdését, a 61. § (1)-(2) bekezdését, valamint az Alkotmánybíróság 36/1994.(VI. 24.) AB számú határozatát és annak indokolását.

A „...” (I.) - cikkbeli rész tekintetében kifejtette, hogy az átlagolvasó ezt akként értelmezheti, hogy a felperes a hajléktalanoknak szánt „pénzekből, támogatásokból, ezek működtetéséből saját vagyont halmozott fel”, és a bevételeket részben a saját vagyona gyarapítására fordította. Ezzel szemben az alperesek semmilyen, a hajléktalan üzletből származó felperesi vagyona vonatkozó bizonyítékot nem terjesztettek elő, és azt sem igazolták, hogy a ... utcai ingatlanbirodalom a felperes vagy családtagjai tulajdonában állna, holott a közléssel azt a látszatot keltették, mintha az ingatlan is a vagyon részét képezné. A felperes, illetve a személyéhez köthető alapítványok, társadalmi szervezetek által használt ingatlanok nem tekinthetők személyes vagyonnak, azok célhoz kötöttek és nem a felperes rendelkezési jogába tartoznak.

Azonban ezeket az ingatlanokat, ingóságokat az alperesek a felperes vagyonának tekintették akkor elvárható lett volna az, hogy az ingatlanok tulajdoni, használati viszonyait ellenőrizzék. Ha pedig a hajléktalanszálló vagy más a felperessel kapcsolatban álló szervezetek vagyonára gondoltak, akkor az lett volna elvárható, hogy azt írásukban egyértelművé tegyék, hogy ezeknek a társaságoknak, szervezetek vagyonát értették a felperes magánvagyonának. Az, pedig, hogy a felperes milyen típusú autót használ nem elegendő annak igazolására, hogy az a „hajléktalan üzletből” származna.

Az elsőfokú bíróság álláspontja szerint ez a kifogásolt közlés véleménybe burkolt tényállítás, azt a megalapozatlan és burkolt tényállítást tartalmazta, hogy a hajléktalanszálló vagy az ahhoz kapcsolódó tevékenységek működtetése olyan legális vagy illegális profitot termel, amelyből a felperesnek vagyona keletkezett. A közlés a felperes karitatív szándékait is megkérdőjelezte, a hitelét ásta alá, ezért egyben sértőnek is minősül, s mivel a közlésnek semmilyen ténybeli alapja nem

került az eljárás során bizonyításra, ezért az elsőfokú bíróság a jóhírnévsértést megállapította.

A „...”-re (II.) vonatkozó közlést az elsőfokú bíróság véleménynyilvánításnak tekintette, amely abból a véleménybe burkolt tényállításból származik, hogy a felperes hajléktalanszálló működtetéséből vagyont halmozott fel, azonban ez az alperesi álláspont nem alapozza meg a Ptk. 78. §-a szerinti jogsértés megállapítását.

A „...” (III.) cikkbeli részből az elsőfokú bíróság álláspontja szerint az a látszat keletkezett, hogy ingyen csak zsíros kenyér és híg tea van a hajléktalan szállón, holott a valóságban a meleg étel is ingyenesen kapható. Az, hogy fel kell iratkozni, és hogy nem korlátlan mennyiségben kerül sor a meleg étel kiosztására nem minősül olyan körülménynek, amely alapot adhatna az ellátás tekintetében a hamis látszat keltésére. Ez az elsőfokú bíróság álláspontja szerint azért sem minősíthető lényegtelen közlésnek, mert a további cikkbeli részek az ellátás elégtelenségét állítják szembe a nagy mennyiségű adományokkal, így a jóhírnévsértést e körben megállapította, azonban nem a valótlan tényállítás, hanem a valós tények hamis színben való feltüntetése miatt.

A „...” (IV.) alperesi közlés körében azt az elsőfokú bíróság nem állapította meg, hogy a cikk megírása idején a felperes milyen gépkocsit használt, ez egyébként az alperesek részéről bizonyításra sem került, azonban ennek nem is volt jelentősége, mert osztotta azt az alperesi álláspontot, hogy a felperes autója jó minőségű, drága autó, mindenképpen a milliós kategóriába esik, így annak, hogy ez ... terepjáró vagy ..., az a személye megítélése szempontjából nem bír jelentőséggel. Az elsőfokú bíróság emiatt a jóhírnév megsértését nem állapította meg.

Ugyanakkor a cikk azt is tényként közölte, hogy az adományok nem a segítségre szorulókhöz jutottak. Mindezt az alperesek úgy tárták a nyilvánosság elé, hogy a szóbeszéden túl ennek bármilyen alapját igazolták volna, ezért ezzel a közléssel jóhírnévsértést valósítottak meg.

Az „...” (V.) cikkbeli kitételt annak helyességétől vagy helytelenségétől függetlenül az elsőfokú bíróság a véleménynyilvánítás szabadsága körébe tartozónak ítélte, ezért ezzel összefüggésben jogsértést nem állapított meg.

A „...” (VI.) kifejezések tekintetében is osztotta az alperesek álláspontját, azt, hogy szubjektív véleményüknek adtak hangot, amely olyan következtetés, ami önálló „valótlan tényállítást nem tartalmaz”, és elsősorban érzelmen alapuló kritikának minősül, így a véleménynyilvánítás szabadsága körébe tartozik.

A felperesnek bizonyítási indítványa nem volt, az alperesek által felajánlott tanúbizonyítás a hajléktalanszállóban uralkodó állapotokra vonatkozott, amelynek a tényállás szempontjából nem volt jelentősége, ezért a tanúmeghallgatásokat az elsőfokú bíróság mellőzte.

Az elsőfokú bíróság a Ptk. 84. § (1) bekezdésének a) pontja alapján a jogsértést megállapította, az alpereseket a b) pontban foglaltaknak megfelelően a további jogsértéstől eltiltotta és a c) pont szerint elégtétel adására is kötelezte.

A kártérítés iránti igényről a Ptk. 84. § (1) bekezdésének e) pontja alapján határozott.

Nem volt vitatott, hogy a II. rendű alperes alkalmazottja volt az I. rendű alperes, ezért a Ptk. 348. §-a alapján az I. rendű (helyesen II. rendű) alperesnek, mint munkáltatónak kell helyt állnia.

A II. rendű alperes a kártérítési felelősségét nem tudta kimenteni a Ptk. 339. §-a alapján, mert az újságírójától elvárható, ha arról ad tájékoztatást, hogy valaki karitatív tevékenységből vagyont halmoz fel, akkor a vagyont, a bevételeket ellenőrizze, és „ne közöljön kész tényként olyat, hogy az adományok nem a segítségre szorulókhhoz jutnak”.

Az elsőfokú bíróság a közszereplésre történt hivatkozást nem fogadta el kimentési okként, mert a felperest nem politikusi mivoltában kritizálták, de még közszereplőként sem lenne köteles elviselni a tények meghamisítását, nevezetesen a magánvagyonának létre, annak karitatív tevékenységből származó mivoltára vonatkozó állítást.

Az elsőfokú bíróság azt a valótlan állítást, hogy a felperes karitatív tevékenységből vagyont halmozott fel, illetve, hogy az adományok nem a segítségre szorulóknak jutottak súlyos jogsértésnek találta. A felróhatóságot is jelentősnek minősítette, mert az alapvető újságírói etikai követelmény, hogy az ilyen jellegű, a karitatív szándék hitelének romba döntésére alkalmas közlés előtt az érintettet megkérdezzék, lehetőséget biztosítsanak számára a felvetettekkel szembeni védekezésre.

Köztudomású tényként elfogadta, hogy a felperes magyarázkodásra szorult, kérdéseket kaphatott, hitelessége csorbult. Ezt a meghallgatott tanúk vallomása is alátámasztotta. Ugyanakkor rögzítette, hogy a felperesi tevékenység azóta is folyamatos, a sérelmes közlések a tevékenységét nem befolyásolták és értékelte azt is az elsőfokú bíróság, hogy a cikkben leírt, a hajléktalanszállón levő állapotok negatív bemutatásának csak egy részét sérelmezte a felperes, illetve, hogy annak csak egy része volt alaptalan.

Minderre, valamint a bírósági gyakorlatra figyelemmel az elsőfokú bíróság 500.000 forint és kamatai megfizetésére kötelezte a II. rendű alperest, míg az ezt meghaladó keresetet elutasította.

A perköltség viseléséről a Pp. 81. §-a alapján határozott.

Az ítélet ellen a II. rendű alperes terjesztett elő fellebbezést.

Kérte a kereset elutasítását és a felperes költségekben való marasztalását.

Állította, hogy a cikk részben véleményeket tartalmazott, a tényállítások vonatkozásában pedig bizonyítani tudja azok valóságtartalmát.

Hivatkozott a ... -én megjelent „...” című cikkekre, melyben a riportalany nyilatkozata szerint „le tudnak nyúlni a különböző segélyszállítmányokból ruhákat meg egyebeket”. Ez pedig a tényállításait támasztja alá, mint ahogy ... csatolt tanúvallomása is.

Álláspontja szerint jogsértés hiányában alaptalan az 500.000 forintos kártérítés megfizetésére való kötelezés is.

A felperes ellenkérelmében az elsőfokú bíróság ítéletének a helybenhagyását kérte.

Az alperes fellebbezése nem alapos.

A Fővárosi Ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletét a Pp. 253. § (3) bekezdésének megfelelően csak a fellebbezési kérelemben foglaltak alapján bírálhatta felül, így e körben figyelemmel kellett lennie arra, hogy a II. rendű alperes azon kívül, hogy az elsőfokú bíróság ítéletének a megváltoztatását kérte más indítványt nem terjesztett elő, részletesen nem indokolta jogorvoslati kérelmét, hogy mi okból és mennyiben kéri az elsőfokú bíróság ítéletének a megváltoztatását, csak egy írásbeli, több évvel korábbi tanúvallomásban foglaltakra hivatkozott.

A másodfokú bíróság megítélése szerint az elsőfokú bíróság a lefolytatott bizonyítási eljárás alapján a bizonyítékok Pp. 206. § (1) bekezdése szerinti mérlegelésével helyesen állapította meg a tényállást, amelyre alapított érdemi döntése helytálló, ezért a Fővárosi Ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletét a Pp. 253. § (2) bekezdésének és a Pp. 254. § (3) bekezdésének megfelelően helybenhagyta, annak helyes indokai alapján.

Az elsőfokú bíróság a perbeli jogvita elbírálásánál irányadó jogszabályi rendelkezéseket teljes körűen ismertette, ezért a másodfokú bíróság csak visszautal az alábbiak kiemelése mellett.

A Ptk. 78. § (1) bekezdése biztosítja a jóhírnév védelmét, amelynek megsértése akkor valósul meg, ha valaki más személyére vonatkozó, azt sértő, valótlan tényt állít, híresztel vagy való tényt hamis színben tüntet fel [Ptk. 78. § (2) bekezdés].

A jóhírnévsértés megállapítására a közlés tartalma ad alapot, ekként csak az olyan - valótlan és az érintett hátrányos társadalmi megítélésére alkalmas - közlés lehet hírnévrontó, amely valamilyen tényt állít és az objektív valótlanúsága miatt alkalmas az érintett értékelésének negatív módon történő befolyásolására, s ebben az esetben a jogsértőt felróhatóságtól, jó- vagy rosszhiszeműségtől függetlenül felelősség terheli.

A véleménynyilvánítás pedig akkor sért személyhez fűződő jogot, ha minden ténybeli alapot nélkülözve tartalmaz elmarasztaló értékítéletet, vagy kifejezőmódjában indokolatlanul bántó, sértő, lealázó.

Az általános személyiségi jogi perekben, így a jóhírnév védelméhez fűződő személyiségi jog megsértésének megállapítása iránti igény esetén az érintett személy által sérelmezett közlések valóságtartalmát annak kell bizonyítania, aki a kifogásolt állítást tette, nyilvánosságra, mások tudomására hozta.

Ennek megfelelően a II. rendű alperest, mint a ... újság kiadóját terhelte annak igazolása, hogy a kereset tárgyává tett közlések megfelelnek a valóságnak, nevezetesen az, hogy a felperesnek a hajléktalanszálló működtetéséből vagyona

származott, illetve hogy a segélyeknek csak egy töredéke jut el a rászorultakhoz, és hogy a hajléktalanszálló lakói csak néhány szelet „gépzsíros kenyeret és híg teát” kapnak. Ezen közlések valóságtartalmát azonban a II. rendű alperes az eljárás során nem igazolta, illetve az általa felajánlott bizonyítékok nem voltak alkalmasak a cikkben írtak alátámasztására.

A szóbeszéd, a hallomás, egy - a megjelentekhez képest három évvel korábbi - a ... megjelent nyilatkozat nem kellő bizonyíték arra, hogy a felperes valóban a hajléktalanszálló fenntartásából, a segélyekből szerezte vagyonát.

A Fővárosi Ítéltábla megjegyzi azt is, hogy magának a felperesi vagyonnak a létre, mértékére vonatkozóan sem állt a II. rendű alperesnek rendelkezésére semmilyen bizonyíték, így a valótlan és sértő közléseivel a felperes jóhírnevét sértette.

A személyhez fűződő jog megsértésének megállapításán túl az elsőfokú bíróság helytállóan döntött a Ptk. 84. § (1) bekezdésének c) pontja alapján az elégtételadásáról is, mint objektív jogkövetkezményről.

Mellőzi ugyanakkor a másodfokú bíróság az ítélet indokolásából a jogsértéstől való eltiltásra vonatkozó részt, tekintettel arra, hogy a felperes nem kérte az alperesek eltiltását a további jogsértéstől, de az elsőfokú ítélet rendelkező része sem tartalmaz erre vonatkozó döntést.

Mindezekén túlmenően a Fővárosi Ítéltábla megállapította, hogy a II. rendű alperes a fellebbezésében nem adott elő olyan tényt vagy körülményt, amely alkalmas lett volna az érdemben helyes elsőfokú határozat megváltoztatására.

Az eredménytelenül fellebbező II. rendű alperes a fellebbezési eljárásban felmerült perköltségek megfizetésére a Pp. 239. §-án keresztül érvényesülő Pp. 78. § (1) bekezdése és a 32/2003.(VIII. 22.) IM rendelet 3. §-a alapján köteles, míg a fellebbezési illeték viseléséről a II. rendű alperes személyes illetékmentessége folytán a 6/1986. (VI. 26.) IM rendelet 14. §-a alapján döntött.

Budapest, 2011. november 22.

Kizmanné dr. Oszkó Marianne s.k.
a tanács elnöke

Dr. Győriné dr. Maurer Amália s.k.. Farkas Mária s.k.
előadó bíró

bíró

A kiadmány hitelül:

tisztviselő